

«Телеграф» вирішив з'ясувати, чому за 15 років в Україні так і не подолана епідемія туберкульозу?

За версією «Телеграфу», українські уряди (не один, а один за одним) послідовно зацікавлені у неподоланні епідемії туберкульозу в країні. Бо епідемія дає розкішну можливість використовувати значні кошти державного бюджету та міжнародних фондів для організації успішного бізнесу приватних структур, інтереси яких лобіюють урядовці. Читайте матеріали і вирішуйте, наскільки обгрунтовані наші висновки.

Як «прихватували»

Отже, ми з'ясуємо, чому в Україні за 15 років так і не подолали епідемію туберкульозу? У минулому номері ми розповіли, чому в Україні немає власної протитуберкульозної вакцини та кому це вигідно. Сьогодні розповімо, чому в Україні послідовно знищуються профільні протитуберкульозні санаторії? І кому це вигідно? Ми покажемо це на прикладі всеукраїнської протитуберкульозної здравниці Алупки.

15 років українські уряди самовіддано борються з епідемією туберкульозу. Завдяки їхній боротьбі, санаторій ім. Баранова має сьогодні такий вигляд.

«Гірське сонце» світить лише регіоналам

Схема «прихватування» санаторію «Гірське сонце»

Історія протитуберкульозного санаторію «Гірське сонце» показова. На ній можна наочно відстежити схему «прихватування» державних протитуберкульозних санаторіїв. Отже слухайте. Існував на території всеукраїнської протитуберкульозної «здравниці» Алупки такий санаторій – «Гірське сонце». Цінність його полягала у тому, що санаторські корпуси підходили до самої лінії прибою. Це тобто не «шпаківні» десь високо в горах, звідки ще спробуй, доплентайся до теплої синього моря. Корпуси «Гірського сонця» підходили до моря, щоб хворі на туберкульоз громадяни могли пройти курс таласотерапії у повному обсязі. Таласотерапія по-кримському – це коли хворі біля моря і лежать, і їдять, і сплять, і взагалі живуть. Так вони і жили.

У 2001 році ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (НКМЗ) уклав із керівництвом санаторію «Гірське сонце» договір оренди нерухомого майна санаторію (корпусів, угода №10 від 01.06.2001).

А у 2003 році раптом Міжвідомча робоча група з удосконалення діяльності санаторно-курортних закладів (голова групи – віце-прем'єр-

міністр Д. Табачник) подовжила «Новокраматорському машинобудівному заводу» термін оренди санаторських корпусів аж на 49 років (протокольне рішення від 30.05.2003). Площа орендованих корпусів – 3597,8 кв. м.

Далі – більше. Через рік, у 2004-му, Міжвідомча комісія з питань удосконалення діяльності санаторно-курортних закладів та захисту майнових інтересів держави (голова комісії – той самий віце-прем'єр-міністр Табачник) дозволяє «Новокраматорському машинобудівному заводу» (НКМЗ) приватизувати орендовані корпуси санаторію «Гірське сонце» (протокольне рішення комісії від 26.08.2004). Мотив – завод-орендар здійснив значні роботи з реконструкції корпусів – так звані «невід'ємні поліпшення».

Через два тижні, 9-го вересня, Фонд державного майна України включає корпуси, орендовані заводом НКМЗ, до переліку об'єктів державної власності групи А – тих, що підлягають приватизації (Наказ ФДМУ №1854 від 09.09.2004).

Все. Операція проведена успішно. Корпуси санаторію «Гірське сонце», розташовані за адресою: Алупка, Палацове шосе, 8, приватизовані ЗАТ «Новокраматорський маши-

нобудівний завод» (лист МОЗ №17-01-01/774 від 07.07.2006). Відтоді державний протитуберкульозний санаторій «Гірське сонце» припинив своє функціонування. Між тим, епідемія туберкульозу в Україні поширюється. Хворим на сухоти громадянам треба лікуватися. А де?

У 2005-му році Рахункова Палата України перевірила, як використовуються державні кошти на реалізацію Національної програми по боротьбі з туберкульозом. Аудитори Палати перевірили і санаторій «Гірське сонце». Їхній висновок:

«Функціонування протитуберкульозного санаторію «Гірське сонце» припинене в порушення статті 49 Конституції України, та статті 26 Закону України «Про курорти» (№2026-III від 05.10.2000), – якою заборонено приватизацію спеціальних санаторно-курортних закладів, що на момент прийняття цього закону перебували у державній власності».

Аудитори Рахункової Палати також зазначили, що діяльність протитуберкульозного санаторію «Гірське сонце» припинена у розпал епідемії туберкульозу в Україні за прямими рішеннями Міжвідомчої комісії з питань

удосконалення діяльності санаторно-курортних закладів на чолі з віце-прем'єр-міністром Табачником та за сприяння МОЗ України.

До речі, вам не здається, що назва Міжвідомчої комісії з питань удосконалення звучить певною мірою іронічно? Виходить, комісія на чолі з паном Табачником «удосконала» діяльність державних санаторно-курортних закладів шляхом їхньої «прихватування»?

Аудит провели у 2005-му. У 2005-му Україною керували один за одним аж три прем'єри: Янукович, Тимошенко, Єхануров. Результати аудиту лягли кожному з них на стіл

– така процедура. І жоден із прем'єрів не відродив державний санаторій «Гірське сонце».

У липні 2009-го кореспондент «Телеграфу» спробувала відшукати в Алупці, на Палацовому шосе, діючий санаторій «Гірське сонце». Немає його. І не діє він. Хоча, згідно листа МОЗ, кілька доріжок, резервуарів та сходинонок залишилися у власності санаторію (лист №17-01-01/774).

Зате на самісінькому березі моря – там, де згідно документів, стояли корпуси старого санаторію – ми знайшли просто-таки чарівний пансіонат «Гірське сонце» «Новокраматорського машинобудівного заводу».

Пансіонат справді гарнющий. Але він не державний. Отже, жоден сирота, інвалід, чорнобилець, чи просто малозабезпечений і вкрай хворий на туберкульоз громадянин України туди більше не потрапить за безплатною державною путівкою. Звісно, нам стало цікаво – кому ж належить всемогутній «Новокраматорський машинобудівний завод», якому сам віце-прем'єр-міністр Табачник допоміг приватизувати корпуси державного санаторію та відхопити такий ласий (і величезний) шматок узбережжя Чорного моря?

Справа товаришів по партії

Ось він, чарівний пансіонат «Гірське сонце». Що ж, панове, активно заробляйте гроші – і тоді ви теж зможете сюди заїхати. Головне – не хворійте. Бо протитуберкульозного санаторію тут більше немає.

У державного реєстратора ми дізналися лише, що керівник ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» – Суков Геннадій Сергійович. А засновники підприємства – акціонери. Причому прізвища їхні у витягу з реєстру відсутні. А товариш Суков виявився депутатом міської ради м. Краматорська, членом Партії регіонів. Нам це не сподобалось. Депутат міської ради – дуже почесне звання. Але в межах скромного міста Краматорська. У межах країни це дещо маломасштабно. В усякому разі, нам важко було повірити, що віце-прем'єр-міністр України Табачник узав, і допоміг депутату міської ради товаришу Сукову приватизувати державний санаторій. З якого горя? В індійському кіно вони могли, звісно, виявитись батьком та позашлюбним сином. Могли навіть стати викраденими у дитинстві

близнюками. Але ж це не індійське кіно, це Україна. Ми відчували присутність могутнього «третього». І він знайшовся. На сайті «Економічної правди» ми прочитали інтерв'ю з Георгієм Скударем – президентом «Новокраматорського машинобудівного заводу» (НКМЗ), акціонером, якому належить більше 76% акцій НКМЗ. За сумісництвом, він народний депутат України, член фракції Партії регіонів у ВР («Власники не збираються продавати Новокраматорський машзавод», 07.09.2009). З 1991-го по 2002-й був директором, головою правління та, зрештою, генеральним директором ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод». Щойно ми це прочитали, все одразу стало на свої місця. Далі ми просто узяли офіційні та політичні біографії фігурантів і порівняли. Порівняйте і ви.

Знайди одну відмінність!

Дмитро Табачник

1999 рік – заступник керівника виборчого штабу Леоніда Кучми на президентських виборах 1999-го року.

2002 рік – на виборах 2002-го року отримує мандат депутата Верховної Ради за списком блоку «За єдину Україну!» З листопада 2002-го призначений на посаду віце-прем'єр-міністра в уряді Віктора Януковича.

2007 рік – на виборах 2007-го отримує мандат депутата ВР за списком Партії регіонів (№34).

Георгій Скудар

1999 рік – довірена особа кандидата у президенти Леоніда Кучми на президентських виборах 1999-го року.

2002 рік – на виборах 2002-го року отримує мандат депутата Верховної Ради за списком блоку «За єдину Україну!». З 2002-го і понині – народний депутат України.

2007 рік – на виборах 2007-го отримує мандат депутата ВР за списком Партії регіонів (№12).

Знайшли одну відмінність? Точно. У 2002-му Дмитро Табачник став віце-прем'єр-міністром, а Георгій Скудар подався в народні депутати. Інші ж етапи їхнього партійного життя на диво схожі. Працювали на одного кандидата у президенти, пройшли до

Верховної Ради від одного блоку. І нині сповідають одну партійну релігію. Як ви гадаєте, чи достатньо у нас підстав вважати, що саме в інтересах товариша по партії та найпотужнішого акціонера НКМЗ нардепа Скудара віце-прем'єр-міністр Табачник (у якості

голови Міжвідомчої комісії) сприяв приватизації корпусів державного санаторію «Гірське сонце» на користь НКМЗ? А коли пан Табачник цьому сприяв? Коли був віце-прем'єром в уряді Віктора Януковича. От і вийшло у нас...

три товариша

Віктор Янукович, чинний Президент України, член Партії регіонів. У 2002-2005 рр. – прем'єр-міністр України.

Дмитро Табачник, чинний міністр освіти та науки України, член Партії регіонів. У 2002-2005 рр. – віце-прем'єр-міністр в уряді Віктора Януковича.

Георгій Скудар, нині народний депутат України, член Партії регіонів. У 2002-2005 рр. – народний депутат України.

Вам не здається, панове, що «Гірське сонце» і справді світить лише регіоналам?

» кримські санаторії

Фото автора,
Алупка, червень-липень 2009 року

Схема знищення санаторію ім. Баранова – «разделяй и властвуй»!

Протитуберкульозний санаторій ім. Баранова в Алупці – один із найстаріших та найвідоміших. Був колись. Нині його немає. Залишився будиночок-розвалюха, де на третьому поверсі дуже тихо живуть кілька колишніх співробітників санаторію. Спілкуватися з пресою вони відмовились – дуже бояться, що місцева влада одразу після цього повикидає їх з квартир. Свого часу, до речі, їм заборонили приватизувати ці квартири, отримані як відомче житло. Багато років люди намагались вирішити проблему законним шляхом, та не вийшло. Як жили під дахом «на пташиних правах», так і живуть. А куди «шляхетять», якщо старючий будинок завалиться, – невідомо. Втім, «Телеграфу» вдалося знайти колишнього працівника знищеного санаторію, який має власне житло. Тому він погодився провести для нас екскурсію по руїнах.

Протитуберкульозний санаторій ім. Баранова свого часу працював цілий рік. Тут постійно розгортали 150 ліжок. У літній сезон додавали ще 50-70. Більшість колишніх пацієнтів були шахтарями, хворими на сухоти.

Ці сумні руїни – все, що залишилось від кабінету трудової реабілітації. Тут хворі шахтарі, які більше не могли (навіть після одужання) спускатися у шахту, отримували нову роботу спеціальність – як правило, садівника або теслі.

А це – Ленін у бур'янах. Точніше, те, що залишилося від гордої статуї вождя народів. Раніше він прикрашав головну алею. Старі працівники санаторію ставлять до Володимира Ілліча шанобливо – кажуть, що саме завдяки його декрету узбережжя Чорного моря стало робітничою здравницею.

Не розумієте, що це за купа каміння? А це комфортабельний танцювальний майданчик, де хворі на сухоти щовечора танцювали, кокетували та пліткували. А, головне, дихали ціленим повітрям Алупки. Більше не дихають.

Як знищили санаторій ім. Баранова

Спершу – у травні 2003-го – Міжвідомча робоча група з удосконалення діяльності санаторно-курортних закладів (голова групи – віце-прем'єр-міністр Табачник) запропонувала реорганізувати санаторій ім. Баранова, приєднавши його до спеціалізованого протитуберкульозного санаторію «Передгірний» (протокольне рішення, п.4 від 30.05.2003).

Трохи згодом, у липні 2003-го, та сама Міжвідомча робоча група з удосконалення діяльності санаторно-

курортних закладів (голова – віце-прем'єр-міністр Табачник) дала згоду ЗАТ «Футбольний клуб «Динамо Київ» на укладання довгострокового договору оренди кількох корпусів санаторію ім. Баранова (корпуси №№1; 3; спортзал). Таким чином футбольний клуб отримав в оренду приміщення загальною площею 2129,8 кв. м. (протокольне рішення, п.4 від 11.07.2003).

Через два місяці, у жовтні, наказом МОЗ України діяльність санаторію ім. Баранова (160 ліжок) зупинена. А

санаторій реорганізовано шляхом приєднання до санаторію «Передгірний» (Наказ МОЗ №441 від 22.09.2003). Все – як радилася Міжвідомча група на чолі з віце-прем'єром Табачником.

А через рік, у жовтні 2004-го, Фонд державного майна «тихим сапом» включив до переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації усі орендовані футбольним клубом «Динамо Київ» корпуси – №1; №3 та спортзал (Наказ ФДМУ № 1985 від 23.09.2004). Хоча це пряме пору-

шення вимог ст.26 Закону України «Про курорти», згідно з якою заборонено приватизувати протитуберкульозні санаторно-курортні заклади, що на момент прийняття закону перебували у державній власності (закон №2026-III від 05.10.2000).

Отак футболісти відхопили санаторські корпуси. Згадане майно санаторію «Передгірний» (правонаступника санаторію ім. Баранова) було приватизоване. А 160 ліжок санаторію ім. Баранова «тимчасово» скоротили

назавжди – щодо цього МОЗ України видало сором'язливий Наказ № 28 від 19.01.2004.

Щоправда, футболісти повелися як джентльмени, а не як фраєри. За загарбані корпуси, у порядку компенсації, вони (за документами МОЗ) сплатили правонаступнику санаторію ім. Баранова санаторію «Передгірний» 1 500 000 грн. (лист МОЗ №17-01-01/774 від 07.07.2006). Причому кошти ці були сплачені задля світлої мети – будівництва додаткових лікувальних корпусів!

А де ж нові корпуси?!

«Телеграф» знайшов в Алупці, під самою горою, залишки санаторію «Передгірний». Ми довго блукали територією – шукали нові, світлі, додаткові корпуси для змучених хворих. Ми їх не знайшли. Зате побачили ось це:

Раритетна вивіска санаторію «Передгірний». Вона така ж, як 50 років тому.

Ці величні руїни – усе, що залишилось від кінотеатру, де хворі колись дивились кіно.

Трохи заінтриговані, ми повернулись до номера, і ще раз уважно перечитали лист МОЗ №17-01-01, де розповідається, що футболісти таки сплатили кошти на будівництво нових корпусів санаторію. О, то ми не уважно читали! Виходить, 120 000 гривень (із 1 500 000) санаторне керівництво витратило на виконання проекту будівництва нових лікувальних корпусів. Залишок суми – 1 380 000 грн. – замість будівництва, використали на реконструкцію діючих корпусів. Ви сміятиметесь, але ми знову повернулись до санаторію «Передгірний» –

шукати вже не нові, а старі, зате реконструйовані корпуси.

Ну що вам сказати? Стіни ми не колупали, тож не маємо законних підстав стверджувати, що «футбольний» мільйон просто розчинився у повітрі. Можливо, щось десь пофарбували, а десь замінили трубу. Але віцілі від приватизації корпуси «Передгірного» виглядали страшенно сумно. Ми блукали серед цих старючих, пошарпаних будівель і думали – яким ницим має бути український уряд, що пропонує своїм громадянам лікування у таких жалюгідних державних «санаторіях».

Не хворійте – лікуватися ніде!

Ми детально показали вам схеми приватизації майна двох державних санаторіїв. Насправді, їх набагато більше. Навіть у самій малесенькій Алупці. Тут припинив діяльність санаторій «Зелена гірка», розчинився у повітрі санаторій «Райдуга» (приєднаний свого часу до горезвісного «Гірського сонця»). Лець відбивається від загарбників дитячий протитуберкульозний санаторій ім. Боброва. Це найвідоміший кримський дитячий протитуберкульозний санаторій. Він функціонує цілий рік. Свого часу тут робили надскладні операції маленьким пацієнтам із діагнозом «туберкульоз кісток». Вже шість років їх не роблять. Бо орендований корпус санаторію – де знаходився операційний блок – передали у скандальну оренду під приватний готель з імпазантною назвою «Старовинний особняк». Лише минулого тижня, 23 березня, чинному керівництву санаторію вдалося за допомогою виконавчої служби здихатися орендарів. Про це «Телеграфу» повідомив заступник головного лікаря пан Солошенко.

Зрештою, Алупка – це ще не весь Крим. Між тим, знищення протитуберкульозних санаторіїв триває по усьому

півострову. Їх розорюють, приватизують, передають в оренду і навіть захоплюють. Робиться це за сприяння різних гілок української влади та правоохоронних і судових органів. Особисто ми любимо документи. Тому наостанок наведемо вам кілька абзаців отриманого нами документа – листа МОЗ України №20.01-701 (від 11.09.2007):

«Деякі зі спеціалізованих протитуберкульозних санаторіїв опинились на межі банкрутства через незаконні рішення Господарського суду, Апеляційного суду АР Крим та Вищого Господарського суду України. Найскладніші проблеми виникли у спеціалізованих санаторіях «Гірське сонце» (Алупка), дитячому спеціалізованому клінічному санаторію «Іскра» (Євпаторія) та спеціалізованому санаторію «Юність» (Сімеїз). Так, у спеціалізованому санаторію «Юність» (через рішення Господарського суду АР Крим по справі №2-17/10689-05 від 18.10.2005, та постанову Господарського суду АР Крим по справі «2-17/5725-2006А від 02.10.2006) Фонд державного майна АР Крим дозволив ТОВ «Дімекс» приватизацію шляхом викупу кліматопавайльону, господарчого блоку, будівлі хлораторної,

прохідної, опорних стін та кам'яних сходів, що знаходились на балансі санаторію «Юність» (наказ ФДМ АР Крим №47 від 31.01.2007). Через це рішення хворі, що лікуються у санаторії «Юність», залишились без пляжу та виходу до моря...»

Далі ще кілька сторінок тексту про біди кримських протитуберкульозних санаторіїв. А потім – фінальний абзац:

«Міністерство охорони здоров'я неодноразово зверталось по зазначеним питанням до МВС України, РНБУ, Кабінету Міністрів України, Генеральної прокуратури України та прокуратури АР Крим... до віце-прем'єра Табачника Д. В., ... прем'єр-міністра України Тимошенко Ю. В., прем'єр-міністра України Януковича В. Ф. Але на даний час ситуація і досі не вирішена.»

Пам'ятаєте, з чого ми почали, панове? Ми висунули версію, що епідемія туберкульозу в Україні не подолана протягом 15 років тому, що вона вигідна українським урядам. Бо урядовці в нашій країні – лобісти інтересів крупних фармацевтичних компаній та просто потужних бізнесових угруповань. Чи видасться вам наша версія переконаливою?

У наступному номері читайте: «Чому зеки залишаються джерелом зараження туберкульозом?» До речі, ми не встигли розповісти, «Чому дитина-сирота відмовляється їхати до «дуже хорошого санаторію?» та «Що зробив міністр?» Про це також читайте в наступних номерах.

Лариса АРТЕМЕНКО

Список офіційних документів, використаних при підготовці матеріалу: «Звіт про результати перевірки використання коштів Державного бюджету України, виділених на виконання Національної програми боротьби із захворюванням на туберкульоз протягом 2002-2004 років, а також коштів іноземних кредитів і грантів, наданих для здійснення протитуберкульозних заходів», Рахункова Палата України, 2005 р.; «Аналітичні та довідкові матеріали про стан епідемії туберкульозу в Україні та шляхи її подолання», Кабінет Міністрів України, МОЗ України, 2006 р.; «Аудит використання коштів Державного бюджету України, виділених Міністерству охорони здоров'я України на санаторне лікування дітей (крім лікування туберкульозу), Рахункова Палата України, 2007 р.; «Виступ голови Рахункової Палати України В. К. Симоненка на День уряду по темі «Про стан епідемії туберкульозу в Україні та шляхи її подолання», 14.03.2006р.; Довідна записка, лист МОЗ України №20.01-701 від 11.09.2007р.; лист МОЗ України №17-01-01/774 від 07.07.06р.; лист МОЗ України №10.01.09/2256 від 16.11.2005р.; лист МОЗ України №13-01-09/17 від 26.08.2005р.; лист МОЗ України №10.01.09/15-30 від 27.07.2005р.; лист МОЗ України №20.01/10/2103-1134 від 01.09.08р.